

Безпека бізнесу: сучасний погляд на проблему з точки зору суб'єктів господарства, економічного суспільства та стейкхолдерів

АВТОРИ
ВІДОМОСТІ

Іванієнко В.В.

к.е.н., професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин та безпеки бізнесу
Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця
5591victor.vas@gmail.com

Сатушева К.В.

к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин та безпеки бізнесу
Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця
satusheva0605@ukr.net

Анотація: Систематизовано актуальні питання формування та забезпечення безпеки бізнесу в сучасних умовах господарювання. Наведено складові формування загроз бізнесу за окремими напрямками: економічні, організаційні, правові, внутрішні та зовнішні. Визначені методи забезпечення безпеки бізнесу.

Економічна спільнота, експерти підкреслюють, що сучасні загрози потребують потужних технічних рішень, грамотного управління ризиками, навчання співробітників та впровадження раціональних процедур [1]. Економічна безпека бізнесу – комплексна система заходів, спрямованих на мінімізацію ризиків, забезпечення сталого функціонування та збереження цінностей підприємства. Вона включає захист від всіляких загроз, здатних завдати шкоди фінансовому стану, репутації, кадровому потенціалу та інформаційним ресурсам. Економічна безпека включає такі найважливіші складові, як: коливання валютних курсів – роблять експорт менш конкурентоспроможним, а імпорт дорожче, ускладнюючи фінансові плани і змушуючи підприємців переглядати стратегії покупок і продажів; зміни відсоткових ставок – впливають на вартість кредитування, ускладнюючи фінансування; зміни податкової політики – збільшують навантаження на бізнес, змушуючи підприємців переглядати фінансові моделі та шукати раціональні способи оптимізації податків; зростання цін на сировину та послуги – ускладнює конкуренцію на ринку.

До організаційних загроз відносять: відсутність чітких цілей, не якісне планування та недостатній контроль системи – призводять до втрати конкурентоспроможності, оскільки компанія втрачає гнучкість та здатність адаптуватися до змін ринку; відсутність систематизації в управлінні або її неповнота – призводить до помилок, затримок та збільшення витрат, роблячи бізнес менш продуктивним та конкурентоспроможним у порівнянні з конкурентами; недостатнє використання у системах управління міжнародних стандартів бізнесу – обмежує можливості

розвитку бізнесу; відсутність досвідчених фахівців – обмежує розвиток підприємства та його конкурентоспроможність.

До правових загроз відносять: порушення податкового законодавства – тягне за собою адміністративну та кримінальну відповідальність, призводячи до краху бізнесу; недотримання трудового кодексу – провокує негативний вплив на репутацію компанії, роблячи її менш привабливою для клієнтів, інвесторів та інших зацікавлених сторін (стейкхолдерів); порушення прав інтелектуальної власності – призводить до фінансових витрат, втрати лідерства, оскільки компанія втрачає унікальну перевагу та стикається з недобросовісною конкуренцією; порушення екологічних норм – призводить до припинення діяльності та шкоди репутації підприємства.

До внутрішніх загроз відносять: втрата (крадіжка) конфіденційної інформації – завдає шкоди бізнесу, призводячи до втрати конкурентоспроможності та втрати довіри клієнтів, до правових наслідків та фінансових витрат; шахрайство – спричиняє фінансові втрати, збитки репутації та правові наслідки, підриваючи довіру ділових партнерів; саботаж – порушує стабільність бізнесу; конфлікти в колективі – призводять до зниження продуктивності роботи, втрати цінних кадрів та погіршення репутації фірми, роблячи її менш привабливою на ринку праці.

До зовнішніх загроз відносять: промисловий шпигунство – тягне за собою крадіжку конфіденційної інформації та підриву авторитету, послаблюючи позиції підприємства на ринку; хакерські атаки – призводять до витоку інформації, перебоїв у роботі та фінансових витрат, спровокувавши серйозну шкоду репутації компанії та довірі клієнтів; рейдерські захоплення – призводять до втрати контролю, втрати активів та фінансових витрат, що спричиняє крах фірми та втрати інвестицій; корупція – тягне за собою незаконне присвоєння активів компанії і втрати конкурентоспроможності, роблячи бізнес менш привабливим для інвесторів.

До методів забезпечення безпеки бізнесу відносять: страхування – захищає бізнес від фінансових витрат, гарантуючи фінансову стійкість; аудит – визначає вразливості у системах безпеки та розробляє заходи щодо їх усунення; юридична підтримка – допомагає підприємцю дотримуватися необхідних законодавчих норм та захищати права, мінімізуючи ризики; системи контролю доступу – обмежує доступ до чутливої інформації та об'єктів компанії та несанкціонований доступ; відеоспостереження – відстежує діяльність на території підприємства. Використовуючи різні варіанти забезпечення безпеки бізнесу підприємства формують комплексну систему захисту. З погляду автора та відповідно до рекомендацій експертів доцільно використовувати сканування на наявність уразливостей, регулярні оновлення ПЗ та впровадження систем виявлення вторгнень. Необхідно регулярно оцінювати існуючі загрози, адаптувати стратегію безпеки та інвестувати у технології та методи захисту.

Література

1. Захаров О. І. Теоретичні основи забезпечення економічної безпеки підприємств. Вчені записки Університету «КРОК». 2012. Вип. 32. С 80-86.

URL: <https://mpsesm.hneu.edu.ua/book/2025/pages/sections/section03/page1360.html>